

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN KLASİK BATI MÜZİĞİNE İLİŞKİN TUTUMLARI

Classroom Teaching Students' Attitudes Towards Classical Music

*Sevgi TAŞ**
*Salih AYDOĞAN***

ÖZET

Bu araştırma, sınıf öğretmenliği öğrencilerinin klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarını ortaya koymayı, öğrencilerin günlük yaşamlarında klasik Batı müziğine yer verip vermediğini irdelemeyi ve öğrencilerin klasik Batı müziğine yönelik tutumlarına, uygulanan müzik dinleme eğitiminin etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın çalışma evrenini, Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği ABD, 2009-2010 öğretim yılı 2. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada, ön test-son test kontrol gruplu model uygulanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel analizi, istatistiksel paket programlar kullanılarak; faktör analizi, kümeleme analizi, eşli örneklemeler t-testi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilen anketin tutum ölçeği kısmı, ölçüm aracı olarak kullanılmıştır. Bununla birlikte araştırmacı tarafından araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanan bir müzik dinleme eğitimi programı uygulanmıştır. Elde edilen verilerin ışığında öğrencilerin klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarının, kararsızlık ile katılma arasında olduğu tespit edilmiştir. Çalışma grubunun eğitimin ardından durumunu daha iyi analiz edebilmek için, gruba uygulanan kümeleme analizi sonucunda deney grubu, iyi ve orta düzeyde olmak üzere iki kümeye ayrılmıştır. Ön test ve son test tutum puanları karşılaştırıldığında, deney grubunun orta düzeydeki kümesinin puanında istatistiksel olarak anlamlı bir artış olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Klasik Batı müziği, tutum, müzik dinleme eğitimi.

ABSTRACT

This research aims to explore the classroom teacher candidates' attitudes towards classical music, examine the students behaviour whether they give place to classical music in their daily life or not and investigate the effect of the music listening training to the attitudes of the students. The population of the study consist of the students who are studying in the 2009-2010 academic year at the second class of the Elementary Classroom

Teaching department of Faculty of Education Department of Afyon Kocatepe University. In this study, a pre-test and a post-test model is applied with a control group. Statistical analysis of the obtained data is done using factor analysis, cluster analysis and paired-samples t-test. Attitude scale part of the questionnaire which is developed by the researcher is used

as a measurement tool. In addition, a music listening training program which is prepared according to the purposes of the research is applied. In the light of the collected data, the classroom teacher candidates' position on classical music is found between uncertainty and participation. In order to better analyze the attitude of the training group after the training period, a cluster analysis is applied. Experimental group is divided into two sets including candidates with moderate and good attitude levels. Results indicate that a statistically significant increase is recorded in the score of the moderate cluster of the experimental group.

Key Words: Classical music, attitude, training of listening to music

GİRİŞ

İnsan için müzik dinlemek, önemli bir serbest zaman etkinliği ve temel yaşam etkinliklerinin vazgeçilmez eşlikçisidir. Hemen hemen bütün bireyler, zevk ve tercihleri yönünde günlük olarak belli müzikleri çeşitli amaçlar için dinlemektedir. Müzik kariyeri yapmamış kişilerin müzik dinleme alışkanlıkları incelendiğinde müzik dinlemenin, genellikle ev işi yapmak, sohbet etmek gibi temel bir takım etkinliklerin eşliğinde gerçekleştirildiği buna karşın düşük oranlarda ana hedef olduğu ortaya çıkmaktadır (Sloboda, O'Neil ve Ivaldi, 2001). Günümüzde bireyler, gün boyu radyo, televizyon, internet vb kaynaklar aracılığıyla çeşitli müzik türlerinin çok sayıda örneğiyle karşılaşabilmekte; bu örneklerin kimine dikkatini yoğunlaştırmakta, kimini ise hiç duymamaktadır. Bu noktada, bireylerin müzik zevkinin ve tercihinin etkili olduğu düşünülmektedir. Bireylerin, müzik zevkinin geliştirilmesine yönelik olarak eğitilmesi, daha fazla, bilinçli olarak ve müzik dinlemenin ana hedef olduğu müzik dinleme süreçlerini beraberinde getirecektir.

Kaydedilmiş müzik dinlemek, çocukların en temel boş zaman etkinliğidir (Boal-Palheiros ve Hargreaves, 2001: 103). Çocukların ve gençlerin müzik dinlemesi, kendilerini ifade etmelerini ve duygusal olarak beslenmelerini sağlamaktadır. Bu yaşlarda bireylerin, müzik dinlemeye yönelik eğitilmesi son derece önemli görülmektedir. Çeşitli türleri içeriğinde barındıran müzik dinleme çalışmalarının çocukluk çağlarında başlaması eğitimin başarısını artıracaktır. Çünkü ilköğretim çağında çocuklar, farklı müzik türlerini kabul etmeye son derece açıktır (LeBlanc, Sims, Siivola ve Ebert, 1996: 56).

Klasik Batı müziği kişinin, ruhsal dünyasındaki aşırı duygusallıktan ya da olumsuz davranışlardan arınıp, daha sakin ve olumlu bir yapıya ulaşmasını kolaylaştıracak bir tür olarak görülmektedir. Bununla beraber

bireyi algısal boyutta da etkileyen bir türdür. Örneğin Mozart dinlemek, uzamsal-temporal algıyı geliştirmektedir (Hetland, 2000: 136). Benzer etki, Schubert'in piyano için Fa Minör Fantezisi'nin (Nantais ve Schellenberg, 1999: 371) ve Bach'ın Sol Majör Toccata'sının (BWV 916) (Ivanov ve Geake, 2003: 409), dinletildiği çalışmaların sonuçlarında gözlemlenmiştir.

Bireysel faydalarının yanı sıra klasik Batı müziği, bireyin kültürel bütünlüğünün önemli bir tamamlayıcısı olarak görülmektedir. Sağlıklı ve mutlu bir insanın, müziksel yaşamında müzik türleri bakımından çeşitlilik ve zenginlik esastır (Uçan, 2005: 110). Bu nedenle eğitimin her aşamasında müzik eğitimi çok tür üzerine temellendirilmelidir. Sanatsal gücüyle, bireye kazandırabilecekleriyle ve kültürel tamamlayıcılığıyla klasik Batı müziği, müzik eğitiminin vazgeçilmez bir parçasıdır.

Geçmişte klasik Batı müziği dinleme deneyimleri olan kişiler, bu türün dokunaklı niteliklerine daha duyarlı olmakla birlikte bu türe, bireysel yaşantılarında daha fazla yer vermektedir (Woody ve Burns: 200: 62). Erken yaşta müzik ile beslenen bireyler, ileriki yıllarda müzikle olan ilişkilerinde daha başarılıdır ve yetişkinliğe ulaştıklarında, müziğe karşı olumlu tutumlar sergilemektedir (Akt. Temmerman, 2000: 53). Müzik türlerini kabullenmede önemli bir dönem olan ilkökul yıllarında (LeBlanc vd.,1996: 56) klasik Batı müziği dinlemeye yönelik etkinliklere yer verilmesi öğrencilerin, ileriki yıllarda bu müziğe ilişkin olumlu tutumlar sergilemesini sağlayacaktır. Birer müzik eğitimcisi olarak sınıf öğretmenlerine bu noktada çok önemli görevler düşmektedir.

Türkiye'de ilköğretim 1. 2. ve 3. sınıflarda sınıf öğretmeni, 4. ve 5. sınıflarda müzik branş öğretmeni müzik derslerini yürütmekte, branş öğretmenin eksikliği durumunda ise müzik dersi, sınıf öğretmenince okutulmaya devam edilmektedir (MEB: 2003, madde 64). Öğretmenlerin görevlendirilmelerine ilişkin yaşanan kadro sorunları ve öğretmen eksiği nedeniyle, 4. ve 5. sınıflar dahil olmak üzere ilk beş sınıfın müzik dersi, esas olarak sınıf öğretmenlerince okutulmaktadır (Saydam 2003: 76).

Türkiye'de sınıf öğretmenlerinin müzik derslerinde karşılaştıkları problemlerin temel nedenlerinin üniversite yıllarındaki müzik eğitimi eksikliklerine dayandığı düşünülmektedir. Sınıf öğretmenliği anabilim dallarında, 2006 yılından bu yana ortak uygulanan program çerçevesinde, müzik eğitimi, iki dönemlik bir süreyi kapsamaktadır. Bu dersler sınıf öğretmenlerinin yetiştirilmesi için son derece yetersiz görülmektedir. Bu yetersizliklerin başlıcaları; derslerin teorik ağırlıklı işlenmesi, öğrencilerdeki bireysel farklılıklar, materyal eksikliği, blok flüt dışında başka bir çalgıya yer verilmemesi, sınıfların kalabalık olması (Demirbatır ve Helvacı, 2006: 126-127), öğrencilerin geçmiş yıllardaki müzik eğitiminin yetersizliği, ders içeriklerinde ilköğretim müzik dersi içeriklerine yer verilmemesi (Kalyoncu ve Öztürk, 2003: 219-221), derslerde uygulanan öğretim, yöntem ve

tekniklerin yetersiz olması ve dersin işlendiği fiziksel şartların uygun olmaması (Şaktanlı, 2004: 279) yönündedir.

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin birer müzik eğitimcisi olarak yetiştirilmesinde, ilköğretim müzik dersi programının mutlaka göz önünde bulundurulması gereklidir. Uygulamada olan İlköğretim Müzik Dersi Programı'nda müzik dinlemeye ilişkin etkinliklere yer verilmektedir. (MEB: 2006: 29, 38, 47, 53, 60). Bu doğrultuda sınıf öğretmenliği öğrencilerinin çok tür çerçevesinde bir müzik kültürüne sahip olmasına yönelik eğitilmeleri önemli görülmektedir. Bu eğitim sürecinde klasik Batı müziği dinlemeye ilişkin uygulamalara geniş bir şekilde yer verilmesi önemlidir.

1. Problem

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin klasik Batı müziğine ilişkin tutumları nasıldır?

1.1. Alt Problemler

1. Klasik Batı müziği öğrencilerin yaşamında nasıl bir yer almaktadır?
2. Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarını, klasik Batı müziği dinleme eğitimi nasıl etkilemektedir?

2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, sınıf öğretmenliği öğrencilerinin klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarını ortaya koymayı, öğrencilerin günlük yaşamlarında klasik Batı müziğine yer verip vermediğini irdelemeyi ve öğrencilerin klasik Batı müziğine yönelik tutumlarına, uygulanan müzik dinleme eğitiminin etkisini incelemeyi amaçlamaktadır.

3. Varsayımlar

1. Klasik Batı müziği dinlemenin, toplumumuzda ve bireylerin yaşantılarında yaygın olarak yer almadığı,
2. Yaş grubu olarak üniversite çağı öğrencilerinin, klasik Batı müziğini algılamaya ve öğrenmeye açık olduğu,
3. Sınıf öğretmeni adaylarının; müzik dinleme eğitimi sonunda tutumlarında değişiklik olacağı,
4. Seçilen araştırma modeli ve kullanılacak veri toplama tekniklerinin, araştırmanın amacına, konusuna ve problem çözümüne uygun olduğu varsayılmaktadır.

4. Yöntem

Araştırmada deneysel araştırma modellerinden, ön test-son test kontrol gruplu model uygulanmıştır. Ön test-son test kontrol gruplu modelde

yansız atama ile oluşturulmuş iki grup vardır. Gruplardan biri deney grubu diğeri ise kontrol grubunu oluşturur. Her iki grupta da deney öncesinde ve sonrasında ölçme yapılır. (Karasar, 2004: 97).

Araştırmada, sınıf öğretmenliği öğrencilerinin klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarını ortaya koymaya yönelik ölçeği içeriğinde bulunduran bir anket ve araştırmanın eğitim sürecine ilişkin müzik dinleme eğitim programı, araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

4.1. Çalışma Evreni

Çalışma evrenini, Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Sınıf Öğretmenliği ABD 2009-2010 öğretim yılı 2. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmada deney grubunu, normal öğretim ve ikinci öğretimin birer şubesi olmak üzere iki sınıf; kontrol grubunu ise, normal öğretim ve ikinci öğretimin diğer şubeleri olan iki sınıf oluşturmaktadır.

4.2. Anketin Hazırlanması

Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu model uygulanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda bir anket hazırlanmıştır. Anket üç kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım öğrencilerin, demografik bilgilerini, ikinci kısım müzik dinleme alışkanlıklarını ortaya koymaya yöneliktir. Üçüncü kısım ise klasik Batı müziğine ilişkin tutumu ölçmeye yönelik bir likert ölçeği niteliğindedir. Anketin hazırlanması sürecinde; sürekli olarak bir müzik eğitimi uzmanı, bir eğitim bilimleri uzmanı ve bir istatistik uzmanının görüşleri alınarak çalışılmış, daha sonra aynı alanlarda uzman, toplam dokuz kişinin görüşlerine başvurulmuştur. Anketin tutum ölçeği niteliğindeki son kısmına yönelik yapılan eleştiriler doğrultusunda ölçek, tekrar düzenlenerek ön uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Çalışmanın ön uygulaması, Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı 2009-2010 öğretim yılı lisans 2. sınıf öğrencileri dışında kalan öğrencilerinden rastlantısal olarak seçilen 100 sınıf öğretmeni adayına uygulanmıştır. Tutum ölçeğine yapılan madde analizi sonucuna göre bir ifadenin elenmesiyle ölçeğin daha güvenilir hale geldiği saptanmıştır. Bu analizin ardından uygulanan güvenilirlik analizi sonucunda tutum ölçeğinin “Cronbach alfa” katsayısı 0,814 olarak güvenilir bulunmuştur.

4.3. Eğitim Programının Tasarlanması

Araştırmada, sınıf öğretmenliği öğrencilerinin klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarında değişiklik oluşturmaya yönelik bir müzik dinleme eğitim programı hazırlanmıştır. Bu program, klasik Batı müziği dinleme etkinliği çerçevesinde uygulanmaya yönelik olarak 10 ünite çerçevesinde planlanmıştır. Programın içeriğindeki eserler, orijinal yorumu barındıran

“klasik”; öğrencilerin ilgisini çekmeyi ve merak uyandırmayı hedefleyen “popüler”; kendi kültürümüzün renklerini içeriğinde barındıran “Türk yapıtları” olarak türlere ayrılmaktadır. Program, on hafta içinde, her hafta bir ünitenin işlenmesi çerçevesinde planlanmıştır. Öncelikle taslak olarak hazırlanan müzik dinleme eğitim programı on müzik eğitimi uzmanının görüşüne sunulmuştur. Uzmanlar, seçilen bazı eserlerin yerine başkalarının da kullanılabileceğini önermiş ve sunulan program taslağını, klasik Batı müziği dinleme eğitimi için uygun bulmuştur. Önerilen eserler değerlendirilerek kimi yerlerde değişikliklere gidilmiş ve programa son hali verilmiştir.

4.4. Eğitimin Uygulanması

Klasik Batı müziği dinleme eğitimi, 2009-2010 öğretim yılı bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Eğitim, sınıf öğretmeni adaylarına, haftada bir saat olmak üzere “Müzik Öğretimi” ders saati içerisinde araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Her çalışmada, öğrenciler, müzik dinleme etkinliğine başlamadan önce dinletilecek eserlerin bestecilerine, dönem özelliklerine, kullanılan enstrümanlara ve eserin biçimsel niteliklerine ilişkin olarak temel düzeyde bilgilendirilmiştir.

Eğitimin ilk haftasında ön test, 10. haftasında da son test sınıf öğretmeni adaylarına uygulanmıştır.

4.5. Verilerin Çözümlemesi

Ön testten elde edilen veriler doğrultusunda sınıf öğretmeni öğrencilerinin, türlere göre müzik dinleme sıklıkları ve klasik Batı müziğine ilişkin tutumları betimsel istatistikler ile ortaya koyulmuştur.

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarında, ön test ve son test sonuçlarına göre farklılığın olup olmadığı, eşli örneklem t-testi ile incelenmiştir.

Deney ve kontrol gruplarını daha iyi analiz edebilmek için ise her iki gruba kümeleme analizi uygulanmıştır. Kümeleme analizi sonucuna göre sınıf öğretmeni adaylarının, ön test ve son test tutum puanlarının karşılaştırılması, eşli örneklem t-testi ile gerçekleştirilmiştir.

5. Bulgular ve Yorumlar

5.1. Ana Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin klasik Batı müziğine ilişkin tutumları nasıldır?

Tablo 1.

Klasik Batı müziğine ilişkin tutum puanları

Grup	Test	Ortalama	N	Std. Sapma
Kontrol Grubu	Ön test	68,27	53	7,39
Deney Grubu	Ön test	64,98	69	10,74

Kontrol grubunun klasik Batı müziğine ilişkin tutum ortalaması, 68,27 olarak bulunmuştur. Bu ortalama, beşli likert ölçeğinde 3,73 düzeyine denk düşmektedir. 3,73 düzeyi, kontrol grubu öğrencilerinin tutumlarının, kararsızlık ile katılma arasında olduğunu göstermektedir. Deney grubunun klasik Batı müziğine ilişkin tutum ortalaması ise 64,98 olarak bulunmuştur. Bu ortalama, beşli likert ölçeğinde 3,60 düzeyine denk düşmektedir. 3,60 düzeyi, deney grubu öğrencilerinin tutumlarının, kontrol grubu öğrencilerinin tutumlarıyla benzer bir şekilde kararsızlık ile katılma arasında olduğunu ifade etmektedir. (Tablo 1). Bu sonuçlara göre sınıf öğretmeni adaylarının klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarının kararsızlık ile katılma arasında olduğu görülmektedir.

5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları

Klasik Batı müziği öğrencilerin yaşamında nasıl bir yer almaktadır?

Tablo 2. Müzik türüne göre dinleme sıklıkları

Müzik türü	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Genellikle	
Her zaman					
Yüzde (%)					
Türk halk müziği	2,4	28,2	33,9	20,2	15,3
Klasik Türk müziği	13,7	41,1	27,4	14,5	3,2
Türkçe sözlü pop müzik	2,4	15,3	12,9	48,4	21
Arabesk-fantezi müzik	25,2	48,8	14,6	10,6	0,8
Yabancı pop müzik	19,5	39,8	22	13,8	4,9
Klasik Batı müziği	54,5	28,5	14,6	2,4	0
Caz	74,2	16,1	8,1	1,6	0

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin türlere göre müzik dinleme sıklığı incelendiğinde, öğrencilerin klasik Batı müziğini günlük yaşamında dinlemediği görülmektedir. En çok dinlenen müzik türünün Türkçe sözlü pop müzik olduğu saptanmıştır. Bunu sırasıyla, Türk halk müziği, arabesk-fantezi, yabancı pop ve son olarak da klasik Batı müziği ile Caz müziğinin izlediği görülmektedir. (Tablo 2).

5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarını, klasik Batı müziği dinleme eğitimi nasıl etkilemektedir?

Tablo 3. Kontrol grubu ön test ve son test puanlarının karşılaştırılması

Grup	Test	Ortalama	N	Std. Sapma	p
Kontrol grubu	Ön test	68,27	53	7,39	0,01*
	Son test	64,47	53	9,49	

*0,01 anlamlılık düzeyinde

Kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test tutum puanları karşılaştırıldığında, istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Kontrol grubu öğrencilerinin tutum puanları, ön test sonucunda 68,27 iken son testte yaklaşık 4 puan gerileyerek 64,47 olmuştur (Tablo 3). Bu durum, öğrencilerin, dönem başından dönem sonuna kadar geçirdikleri süreçte maruz kaldıkları (akademik başarı, sosyal ortam, ruh hali, zaman vb.) rastlantısal etkenler ile açıklanabilir. Rastlantısal etkenlerin, deney grubunu da etkilemesi ve deney grubunun da tutum puanlarını aşağı çekmesi beklenmektedir. Deney grubunun tutum puanları değerlendirilirken, bu durumun da dikkate alınması gereklidir.

Tablo 4. Deney grubu ön test ve son test puanlarının karşılaştırılması

Grup	Test	Ortalama	N	Std. Sapma	p
Deney grubu	Ön test	64,98	69	10,74	0,86
	Son test	64,73	69	11,73	

Deney grubu öğrencilerinin, klasik Batı müziği dinleme eğitiminden önce ve sonraki tutum puanları karşılaştırıldığında ise, istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farklılık bulunamamıştır (Tablo 4). Normal şartlar altında beklenen, kontrol grubunu etkileyen olumsuz rastlantısal etkenlerin, deney grubunu da etkilemesi ve deney grubunda da anlamlı bir düşüşün gerçekleşmesidir. Deney grubunda, son test sonucunda herhangi bir düşüşün gerçekleşmemesinin sebebi, verilen eğitimin negatif etkiyi ortadan kaldırması olarak görülmektedir. Bu durumu daha iyi çözümlmek için,

öncelikle deney ve kontrol gruplarına kümeleme analizi yapılarak, klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarına göre öğrencilerin, kendi içlerinde farklı kümelere ayrılıp ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Kontrol grubuna uygulanan kümeleme analizi sonucunda, öğrenciler farklı kümelere ayrılmamıştır. Bu durumda kontrol grubu öğrencileri, tek bir bütün olarak ele alınabilir. Deney grubu ise klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarına göre, kümeleme analizi sonucunda iki kümeye ayrılmıştır.

Tablo 5. Deney grubunu oluşturan kümeler

Küme	N	Ortalama	Std. Sapma
1	50	69,83	6,62
2	19	52,24	8,93

Birinci küme, ön testten aldığı 69,83 tutum puanı ortalaması ile iyi derecede bir tutuma sahipken; ikinci küme ön testten aldığı 52,24 tutum puanı ortalaması ile orta derecede bir tutuma sahiptir (Tablo 5). Deney grubunun ön test ve son test tutum puanları karşılaştırılırken, grubun sahip olduğu bu yapının dikkate alınması, dinleme eğitiminin bu iki küme üzerindeki etkisinin daha sağlıklı bir şekilde incelenmesine olanak sağlar.

Tablo 6. Deney grubunu oluşturan kümelerin ön ve son test puanlarının karşılaştırılması

Grup	Küme	N	Ön test Ortalama (Std.Sapma)	Son test Ortalama (Std.Sapma)	F	p
Deney grubu	1 (iyi)	50	69,83 (6,63)	67,22 (11,08)	0,09*	0,06*
	2 (orta)	19	52,24 (8,93)	58,16 (11,09)		

*0.10 anlamlılık düzeyinde

Deney grubunun ön test ve son test tutum puanları karşılaştırıldığında; ön test sonucunda tutum puanı iyi düzeyde olan kümenin, ön test ile son test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu kümenin ön test sonucunda tutum puanı 69,83 iken, son test sonucunda 67,22'ye düşmüştür (Tablo 6). Kontrol grubu ile karşılaştırıldığında bu düşüşün, kontrol grubunda saptanan düşüşe oranla çok daha az olduğu dikkati çekmektedir. Bunun sebebi olarak, deney grubuna verilen eğitimin bu gruba pozitif etki etmesi görülmektedir. Ön test sonucuna göre durumu orta olarak nitelendirilen kümenin tutum puanları incelendiğinde ise, diğer kümeye oranla oldukça ciddi bir artışın gerçekleştiği ortaya koyulmaktadır. Bu kümenin ön test sonucunda aldığı puan 52,24 iken, son test sonucunda 58,16 olmuştur. Bu fark, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılıktır.

SONUÇ

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarının kararsızlık ile katılma arasında olduğu saptanmıştır. Elde edilen bulgular ışığında öğrencilerin, günlük yaşamlarında klasik Batı müziği dinlemediği tespit edilmiştir.

Kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir düşüş söz konusudur. Bu durum, öğrencilerin, dönem başından dönem sonuna kadar geçirdikleri süreçte maruz kaldıkları rastlantısal etkenlere bağlı olarak görülmektedir. Benzer bir düşüş, deney grubundan da beklenmesine rağmen deney grubunun ön test ve son test sonuçları arasında herhangi bir fark saptanmamıştır. Deney grubunun durumunu daha iyi anlayabilmek için ön test sonuçlarına yapılan kümeleme analizi sonucunda deney grubu, iyi ve orta olmak üzere iki kümeye ayrılmıştır. İyi durumdaki kümenin son test tutum puanında küçük bir düşüş kaydedilmiştir. Bu düşüş, kontrol grubunda saptanan düşüşe oranla oldukça azdır. Tüm öğrencileri etkileyen negatif rastlantısal faktörlere rağmen, deney grubunun orta durumda olan kümesinin tutumunda, pozitif yönde gelişme saptanmıştır. İyi durumdaki kümenin, negatif rastlantısal faktörlerden kontrol grubuna göre daha az etkilenmesi ve orta durumdaki kümenin tutumundaki pozitif yönde gelişme, müzik dinleme eğitiminin bir sonucu olarak görülmektedir.

ÖNERİLER

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin, klasik Batı müziğine ilişkin tutumları, beklenen düzeyin altındadır. Öğrencilerin, klasik Batı müziğine günlük yaşamlarında verdiği yer de tutumları ile aynı yödedir. Bu durum, öğrencilerin mesleki yaşamlarında, birer müzik eğitimcisi olarak sorunlar yaşayabileceklerine işaret olarak değerlendirilmelidir. Bu yüzden sınıf öğretmenliği öğrencilerinin, çok tür çerçevesinde yürütülmesi gereken müzik eğitimi süreçlerinde, müzik eğitiminin en önemli tamamlayıcılarından biri olan klasik Batı müziğini, tanıma, sevme ve yaşama geçirmeye ilişkin çalışmalara özenle yer verilmelidir. Müzik derslerinin içerikleri, müzik dinleme çalışmalarının etkin bir şekilde uygulanabileceği biçimde düzenlenmelidir. Müzik derslerinin haftalık süreleri artırılarak, lisans eğitiminin tamamına yayılmalıdır. Bunların yanı sıra sınıf öğretmenliği bölümlerinde, müzik derslikleri kurulmalı ve bu bölümlere, müzik dinleme çalışmaları için uygun ses ve görüntü cihazları sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

BOAL-PALHEIROS Garça M. ve HARGREAVES, David J. (2001), Listening To Music At Home and At School. *British Journal of Music Education* 18/2, pp. 103-118.

DEMİRBATIR, Erol ve HELVACI, Ayhan. (2006, 26-28 Nisan), Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerinin Müzik Derslerine İlişkin Görüş ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Pamukkale Üniversitesi, Denizli*.

HETLAND, Lois. (2000), Listening to Music Enhances Spatial Temporal Reasoning: Evidence for the “Mozart Effect”. *Journal of Aesthetic Education*, 34(3/4), pp. 105-148. Special Issue: The Arts and Academic Achievement: What the Evidence Shows.

IVANOV, Vesna K. ve GEAKE, John G. (2003), The Mozart Effect and Primary School Children. *Psychology of Music*, 31/4, pp. 405-413.

KALYONCU, Nesrin ve ÖZTÜRK, Özlem. (2009, 23-25 Eylül), Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında Verilen “Müzik” ve “Müzik Öğretimi” Derslerinin İçerikleri. 8. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun*, s. 215-224.

LEBLANC, Albert., SIMS, Wendy L., SIIVOLA, Carolyn ve OBERT, Mery. (1996), Music Style Preferences of Different Age Listeners. *Journal of Research in Music Education*, 44, pp. 49-59.

NANTAIS, Kristin M. ve SCHELLENBERG, E.Glenn. (1999), The Mozart Effect: An Artifact of Preference. *Psychological Science*, 10/4, pp. 370-373.

SAYDAM, Refik. (2003, 30-31 Ekim), İlköğretim Okulu I. ve II. Devre Müzik Eğitiminde Eğitimci Sorunu. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, Malatya. Bildiriler*, s. 75-81.

SLOBODA, John A., O'NEİLL, Susan A. ve IVALDI Antonia. (2001), Functions of music in everyday life: An exploratory study using the Experience Sampling Method. [Abstract]. *Musicae Scientiae* 5 (1): 9-32. <http://users.jyu.fi/~louhivuo/ESCOM%20old/english/MusicScE/MSstart.htm> (30 Ekim 2010).

ŞAKTANLI, S. Cem. (2004, 7-10 Nisan), Son sınıf Öğrencilerinin Lisans Programlarında Verilen Müzik Eğitimi Derslerine İlişkin Görüşleri. 1924-2004 *Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu'nda sunuldu. Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta*, s. 271-283.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (2003), İlköğretim Kurumları Yönetmeliği http://mevzuat.meb.gov.tr/html/225_0.html (30 Mayıs 2011)

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü (2006), İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar). Ankara.

TEMMERMAN, Nita. (2000), An Investigation of the Music Activity Preferences of Pre-school Children *British Journal of Music Education*, 17/1, pp. 51-60.

UÇAN, Ali. (2005), *Müzik Eğitimi*. (3. Basım). Ankara: Evrensel Müzikeyi.

WOODY, Robert H. ve BURNS, Kimberly J. (2001), Predicting Music Appreciation with Past Emotional Responses to Music. *Journal of Research in Music Education*, 49, pp. 57-70.